SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
Published by
Lithuanian National League
of America
Consisting of 100 Branches, Located
in all Principle Cities of the
United States.
SANDARA
814 W. 33rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Calumet 3277

METAI XX — PENKTADIENIS, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 8 D., 1933 M. — No.33

BRUOŽAI

Rašo V. G.

J. Pilsudskis į Maskvą
Dar ne visur viešpatauja NRA.
Pradėkim daugiau krutėti
Stebuklinga mergelė Raseiniuos.

Rusija taip artimai susibičiuliavo su Lenkija, jog Stalinas maloniai pakvietė J. Pilsudskį atvykti į Maskvą dalyvauti raudonosios armijos iškilmėse, lapkričio 7 dieną.

Sykiu Stalinas prisiuntė ir šiokią tokią dovaną — caro policijos dokumentus apie Pilsudskio prieškarinį revoliucijos veikimą. Gal tai nuoširdi dovana, bet negalima čia nepasteti ir pa šaipos. Tie dokumentai primena, kiek daug pasikeitė J. Pilsudskis: Iš kovotojo už laisvę, jis tapo žiauriausias jos smaugėjas. Gal todel jam nesunku draugauti su Stalinu.

* * *

Darbo dienos šventėj į Chicagą buvo atvykęs NRA. administratorius H. Johnson. Čia jis kalbėjo per ištisą valandą aiškindamas, kad didesnis užmokesnis darbininkams pagelbės grąžinti normalius laikus.

Nespėjo p. Johnsonas išvažiuoti iš Chicagos, kaip vietiniuose laikraščiuose tapo paskelbti faktai apie viešbučių ir apartmentų nepaprastą darbo žmonių išnaudojimą. Pradžioj šio mėnesio kaikurie viešbučiai numušė mokesnį už 10 valandų darbo dienną net iki 7 dol. į savaitę.

* * *

Suvienytų Valstijų lietuviai pamažu plaukia į Kanadą, kur spėjama, jog gyvenimo sąlygos kiek geresnės. Bėgyje septynių mėnesių tokių emigrantų buvę 277 — daugiau negu kitų tautų.

Šią žinią imam iš Amerikos laikraščių. Vienas dalykas verta įsitėmyti. Korespondentai, kurie vokiečius, danus ir kitus priskaito prie šiaurinių "nordikų" rasių, lietuvius bando ištraukti iš tos grupės, nors Lietuva stovi beveik toliau į šiaurę negu Vokietija. Bet tiek to, del šitų dalykų neverta ginčytis.

* * *

Vasarai užėjus buvo aptingę visi korespondentai, naujų darbų iniciatoriai ir šiaip veikėjai. Bet kaip bus rudens ir žiemos sezone? Tokį klausimą pastato musų draugas K. Šnuolis, iš Eloise, Mich.

Atsakymas, žinoma, priklauso nuo pačių veikėjų. Tuli išsireiškė, jog judėjimas yra tuomet, kai srovės pešasi, o spauda polemizuoja. Bet tai ne tiesa. Tukstantį metų ginčysimės, bet rezultatai bus labai ir labai menki.

* * *

Tulas savaitraštis su pasididžiavimu skelbia netolimą galą SLA., ALTS. ir kitom organizacijom. Tai kvailas dalykas ir apsišvietęs žmogus, kuris taip rašo, turėtų stoti į komunistų bendradarbius. Tautinei srovei jie neatneša jokios naudos.

Mums renkalinga daugiau pasitikėjimo savom organizacijom; daugiau akcijos ir pasiaukavimo. Kaip kitaip Amerikos lietuviai atsilaikys nuo ištautėjimo.

* * *

Lietuvoj, Raseinių apskrityje atsiradusi stebuklinga moteris, kuri turinti viršgamtiškų gabumų atkartoti žodis žodin girdėtus bažnyčioj pamokslus. Žmonės ją visaip tyrinėjo ir ištikro stebėjosi jos nepaprasta atmintim.

Galimas daiktas, jog Dievas apdovanojo ją gabumais, nors atkartoti pamokslus nėra taip jau sunku, nes jie beveik vieni kitiem panašus.

* * *

Kadangi jau 25 valstijos pasisakė už prohibicijos panaikinimą, tai "šlapioji" gadynė prasidės greičiausiai apie šių metų gruodžio 7 dieną, prieš pat Kalėdas.

Žinios iš Lietuvos

LIETUVOJE GULI NAPOLEONO AUKSO LOBIS?

Napoleono armija, bėgdama iš Rusijos, buk vežėsi ir savo kasą. Apie 7 ir pusės centnerių aukso buvę vežama per Rietavą, Andrejavą Gargždų — Klaipėdos link. Kasininkas buvęs sužeistas. Rusai vijosi. Su sunkiu aukso kroviniu nebuvę tikėtasi išbėgti. Del to, per kilometrą nuo Andrejevo, link Gargždų, nakčia mėnesienoje, vieno ūkininko lauke, auksas buvęs pakastas. Kad auksas vėliau butų galima rasti, padarytas smulkus vietos planas ir aprašymas.

Plano pagrindu paimti trys dideli ąžuolai, augę prie ūkininko sodybų. Iš atatinkamo taško, atmatuotas tam tikras atstumas, pasukta stačiu kampu ir vėl atmatuota tam tikras atstumas ir čia pakastas lobis.

Kasininkas išgijęs ir grįžęs į Prancuziją, o apie tai, kur palik tas lobis, niekam nepranešęs.

Lobio vietos planas apie šimtą metų gulėjęs buvusio kasininko archyve, kol, pagaliau, prieš didįjį karą kož koks kasininko palukonis minimą planą suradęs Kadangi plane buvę viskas smulkiai sužymėta ir aprašyta, tai nutarta lobio ieškoti.

1913 m. iš Prancuzijos tikrai buvę atvažiavę du ponai lobio ieškoti. Tačiau, jų nelaimei, tų ąžuolų, kurie turėjo būti jų ieškojimo pradžia, nei žymės nebuvę. Keletą dienų prancuzai dirbę, klausinėję žmonių, tačiau niekas negalėjęs nustatyti kur ąžuolų būta. Mat baudžiavos laikais Rietavo kunigaikštis Iriniejus Oginskis iš to kaimo ūkininkų atėmė žemes ir padarė Marionavo dvarą: ūkininko trobesiai nugriauti, ąžuolai iškirsti ir, jų kelmams išpuvus, dirvos padarytos.

Praslinkus kelioms dešimtims metų nuo Napoleono bėgimo per Lietuvą, kunigaikštis Oginskis iš kaž kur sužinojęs apie palaidotą lobį, mėginęs jį surasti, tačiau nepavykę.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

Paskutiniu metu Vilniuje priviso daug elgetų, kurie arogantiškai kimba prie praeivių reikalaudami išmaldų. Ypač daug elgetų matosi miesto centre.

— Pagaliau Vilniaus krašte lietuviams nebeleidžiama surengti net paprastų vakarėlių.

Visokie storastos ir lenkų valdininkėliai daro įvairius trukdymus. Kaip "V. R." praneša Pelekų — Misiunų km. lietuviai norėjo surengti vakarėlį. Braslavos storasta davė leidimą, bet priėjus laikui vakarėlį surengti, jo nebeleido. Leidimas buvo antrą kartą gautas, bet ir vėliai vakarėlio rengimas buvo sutrukdytas. Taip lietuviai turėjo daug nuostolių ir nuo savo užbriežto darbo turėjo atsisakyti.

Kaip nekeista, bet geros degtinės kainos pradėjo staiga kilti. Į du mėnesiu degtinės kvorta aptiekose su daktaro receptu pabrango net keturiais doleriais.

Sulig teisybės šis gėrimas turėtų atpigti, bet degtindariai nesiskubina parduoti.

1) Naujas karo laivas Minneapolis, kuris tik ką įleistas į juras Philadelphijoj.
2) Gen. H. Johnson, NRA. administratorius kalba Chicagos Pasaulinėj Parodoj.
3) Ernest Kruetgen, demokratų lyderis, paskirtas naujuoju pašto viršininku Chicagoje.

KAM REIKALINGAS BALTIJOS — BALTŲJŲ JURŲ KANALAS

Berl. Tag." Maskvos korespondentas R. Gerrenštadtas rašo, kad nesenai GPU, persekiojamų jų pagalba, pastatytasis kanalas, kuris jungia Baltijos ir Baltasias jūras, ekonomišku atžvilgiu neturi didelės reikšmės, bet jo tikslas — kariškas. Jei kartais būtų užblokuotos Baltijos jūros, tai laivynas tuo kanalų gali buti permestas į Baltasias jūras.

Bendrai, rašo tas kor., kad SSSR. gyventojai laikomi padėty, kad štai bus paskelbta mobilizacija. Kas tuo netiki, kad kapitalistiniai kraštai tuojau paskelbs SSSR karą, tas skaitomas valstybės išdaviku.

HITLERININKAI BOIKOTUOSIĄ BRUNETĖMS

"Das Wissen der Nation" ilgame straipsnyje duoda patarimus besivedantiems.

Pataria vokiečiams vesti tik ariškos kilmės moteris — blondines, su mėlynomis akimis, apvalaus veido, baltos odos, bet jokiu būdu nevesti briunečių viduramžių rasės, kurios turi ilgus liemenis, trumpas kojas, juodus plaukus ir mėsingas storas lūpas. Taipgi netinka geltonos ir juodos rasės moterys vokiečiui.

Bet ir blondinė su žydriomis tik tada tinka hitlerininkui į žmonas, jei nelanko teatrų ir kitų pasilinksminimų, neužsiima sportu ir jei nepriklauso kuriai nors liberalinei profesijai.

Hitlerininko pačia gali būti tiktai gryno kraujo mergina, darbininkė, gera šeimininkė ir būsima motina, kuri mylės vaikus.

KROKODILIŲ AMŽIUS.

Sakoma krokodiliai pasiekia labai ilgo amžiaus. Bet yra ir tikrų tikrų senukų krokodilių tarpe. Taip pov., Floridos aligatorių farmoj Jacksonville, randasi krodilas , kuris jau turi 800 metų amžiaus. Šį amžių mokslininkai nustato iš specifinių davinių, kurių žymės randasi pas krokodilus tam tikram metų skaičiui praslinkus. Įdomu tai, kad šis krokodil patriarkas Amerikoje laisvai gyveno 400 metų prieš Amerikos atradimą.

LIETUVOS LENKIJOS SUSITARIMO LAUKIAMA ARTIMOJE ATETYJE

Vilnius nebusiąs daugiau nesantaikos kaulu, rošo Prancuzų laikr. "Le Temps".

Paryžius. "Le Temps" vedamajame straipsnyje kalba apie rolę, kokią Lenkija vaidinanti Šiaurės-Rytų Europoje.

Lenkų-rusų Dancigo susitarimas ir besiartinatis lenkų-lietuvių susiartinimas daro naują situaciją toje kontinento dalyje.

Visiškai gaiima, kad artimiau sioj ateityje įvyks susitarimas tarp Lenkijos ir Lietuvos, kurio pasekmėj Vilnius nebebus daugiau nesantaikos kaulu.

GALI TRUKTI SANTYKIAI TARP AUSTRIJOS IR VOKIETIJOS

Viena. — Austrijos spauda su pačių oficiozu "Wiener Zeitung" pryšakyje tvirtina, kad Austrijos ir Vokietijos konfliktas nepaprastai paaštrėjo.

Vokiečių provokacijos per radio prieš nepriklausomą Austriją yra varomos toliau. Nežiurint į taip įtemptą padėtį Austrijos vyriausybė tačiau nesirengia šauktis Tautų Sąjungos.

"Der Abend" daleidžia, kad jei Berlynas nesiliaus provokavęs, neišvengiamas yra diplomatinių santykių nutraukimas tarp Austrijos ir Vokietijos.

Santykių nutraukimas būtų uždokumentavimas prieš visą pasaulį, kad dabartinė dalykų padėtis yra negalima.

Kiti laikraščiai praneša, kad Austrija laukia su patiekimu konflikto Tautų Sąjungai, kol nepaaiškės prancuzų ir anglų pasekmės bendro žygio Berlyne.

VOKIEČIAI ATŠAUKĖ SVETIMŲ FIRMŲ BOIKOTĄ

Buvo išleidę įsakymą, kad vokiečiai plauktų tik vokiškais laivais

Berlyna. Anglų ir kitų užsienių laivininkystės firmų protestas prieš vokiečių vyriausybės įvestus užsienio laivininkystės suvaržymus pasiekė savo tikslą. Vokiečių ūkio ministerijoje įvyko pasitarimas, kuriame dalyvavo vokiečių vyriausybės ir užsienių laivininkystės firmų atstovai. Per pasitarimą vokiečiai pažadėjo atšaukti užsienių firmoms nepalankius suvaržymus.

VOKIETIJOS MOK PAŠALINO IŠ TARPTAUTINĖS ORGANICIJOS.

Vasaros pradžioje Budapeste įvykusiame tarptautiniame žurnalistų kongrese Vokietijos žurnalistų sąjunga buvo prašalinta iš tarptautinės žurnalistų sąjungos, nes joje buvo palikti tiktai hitlerininaki, kurie nekovoja už spaudos laisvę.

Dabar Madride įvyko tarptautinis mokytojų kongresas, kuris Vokietijos mokytojus taipgi pašalino iš tarptautinės mokytojų sąjungos. Tuo klausimu kalbėję prancuzai ir austrai pareiškę, kad Vokietijos atstovai gali atstovauti ne mokytojus, bet Hitlerį. Austrai, be to, pridėjo, kad jie, sėdėję drauge su hitlerininkais, kurių dėka Austrijoje sprogsta bombos, negalėtų sugrįžti į savo tėvynę.

Balsuojant, Vokietijos mokytojai didžiuma balsų iš mokytojų organizacijų sąjungos pašalinti. Tą faktą pranešė užsienių laikraščiai.

PRANCUZIJA STATYS SAVO HOLIWOODĄ.

Kaip užsienio laikraščiai rašo, Europa turės antrąjį Holiwoodą. Esą surasti vyrai, kurie apsiima tai padaryti ir pinigų sumos tam dalykui taipogi jau esančios. Išrinkta jau ir vieta najam Holiwoodui, kelis kilometrus nuo Prancuzijos Rivieros Kano kurorte. Šis žemės gabaliukas savo gražiomis apylinkėmis esą labai tinkamas šiam reikalui. Didelė reikšmė priduodama naujojo Holiwoodo vietai, kad čia ištisus mėnesius nėsą debesų ir miglų. Kožkoks rusų kilimo bankininaks vedąs šį visą reikalą. Miesto planas jau išdirbtas ir pirmai pradžiai jau nupirkta žemės 45 ha. Svarbiausias dėmesys kreipiamas į visų moderniškiausią techniką. Viską statysią iš geležies ir betono.

25,000 OPERACIJŲ, TIK VIENA MIRTIS.

Anglijoj jau padaryta 25,000 operacijų vartojant "evipan" vietoj chloroformo arba eterio. Evipano preparatas yra tiek geras, kad pacientas po 30 sekundų saldžiai užmiega ir tas miegas trunka 4 valandas. Paskui pacientas išbunda be jokių pasekmių, visai kaip iš ramaus miego. Londone iš 25,000 operacijų su eviponu įvykęs ti vienas mirimas.

Naujas Perversmas Kuboje; Galima S. V. Intervencija

SUVIENYTOS VALSTIJOS SKUBIAI KONCENTRUOJA SAVO LAIVYNĄ KUBOS UOSTUOSE

Bėgy mėnesio Kuba turi trečią valdžią. Įkyrėjęs diktatorius Machado priverstas buvo apleisti šalį eroplanu, po kruvinų riaušių. Jam išsinešinus, laikinu prezidentu tapo paskirtas Cespedes. Tikėtasi atsteigimo tvarkos. Bet nauja vyriausybė neilgai džiaugėsi žmonių pasitikėjimu. Neramumas pasireiškė kariuomenėje, studenti joj ir kituose sluogsniuose. Kariuomenė nuginklavo aukštesniosios rangos karininkus, ir žemesnės rangos karininkai paėmė vadovybę į savo rankas. Tada iš kariuomenės ir kitų sluogsniuų vadų susidarė taryba (Junta), kuri be pralėjimo kraujo privertė Cespedos valdžią pasitraukti, o jos vietą užėmė junta. Perversmas įvyko pereitą pirmadienį, Rugsėjo 4-tą dieną.

Susirupino Amerikos Jungtinės Valstijos.

Tas naujas perversmas, sudarytas radikališkų gaivalų, sukėlė Amerikos Jungtinių Valstijų valdžios rimtą susirupinimą. Mat Kubos konstitucijoje yra priedas, žinomas kaipo "Platt Amendment", kuris uždeda ant Amerikos Jungtinių Valstijų pareigą daboti Kuboje saugumą laisvės, nuosavybių ir gyvasties. Be to, Jungtinių Valstijų piliečiai turi Kuboje daug interesų, kurių saugumą šios šalies valdžia privalo daboti. Tokiu budu, naujas perversmas sudarė padėtį, kuria musų vyriausybė priversta yra susirupinti.

Amerika siunčia kariškus laivus

Tuojaus po antrojo perversmo prezidentas Rooseveltas paliepė sukoncentruoti Kubos vandenynuose stambią dalį savo kariško laivyno. Trisdešimts kariškų laivų, pasirengusių visokioms galimybėms, apsupė Kubą. Tuo tarpu, prezidentas Rooseveltas paliepė laivyno sekretoriui, Swansonui, vykti į Kubos sostinę, Havaną ir ant vietos patirti tikrąja padėtį, kuri nurodytų ar Jungtinių Valstijų intervencija yra reikalinga ar ne.

Kubiečiai stengiasi išvengti S. V. intervencijos

Rugsėjo 7 d. J. V. kariškiems laivams jau esant Kubos vandenyse, o sekretoriui Swansonui atkeliaujant laivu Indianapolis, radikališka junta, susidedanti iš penkių narių, atstovaujančių penkias grupes revoliucionierių darė dideles pastangas išvengti J. V. intervenciją. Ji tarėsi su atstovais konservatyvių sluogsnių del pravedimo programo, kuris užtikrintų šalai teisėtą vyriausyvę ir tuo įrodytų, kad Kubiečiai yra pribrendę savo šalį tvarkyti patys vieni.

Nori prezidento ir kabineto

Tikslu juntos yra išrinkti prezidentą ir sudaryti jo kabinetą, tuojau. Junta vienok nerezignuos, jeigu nors vienas jos narys tam pasipriešins.

ŠIMTO JAUNUOLIŲ KARAS DEL VIENOS MERGINOS.

Kovos lauke liko trys užmušti ir 50 sužeistų

Belgradas. — Viename kaime prie Banjakchi įvyko kruvinas mūšis tarp dviejų grupių jaunų vyrų. Jauni kaimiečiai visi įsimylėję į vieną to kaimo gražuolę pasidalino į du priešingus liogerius ir išėjo į atvirą lauką su peiliais persiimti. Abi grupės po 50 vyrų pagal sutartą ženklą puolė viena antrą.

Kovos pasekmėj, kurią likvidavo pašauktas stiprus žandarmerijos būrys, trys liko užmušti ir 50 sužeistų.

ALPIAI TEBEAUGA

Rūpestingai pravesti tyrinėjimai parodo, kad Europos žemės paviršius dar tebejuda. Pav., Šiaurės jūros pietiniuose pakraščiuose atsitinka įgrimzdimų, o kitose vietose iškilimų. Ypatingai pakilimai pastebimi viduriniej Vokietijoj. Čia apskaičiuojama, kad per 85 metus pakilo 24 metrus. Taipogi ir Alpių viršunės vis dar keliasi. Visų greičiausias žemės kilimas pastebimas ir Californijoj, kur per metus pasikelia iki 40 cent. Tai rodo ne tik geodeziški stebėjimai, bet ir gatvės, bei mūrai. Šis reiškinys aiškinamas tuo, kad kol kas žemės paviršius vis nestovi ant tvirto pagrindo, bet plaukioja ant skystos ir karštos masės.

RUSAI ATSISAKĖ BEDUOTI MIŠKĄ KLAIPĖDOS LENTPIUVĖMS.

Klaipėda. — Rusų "Eksportles" atsisakė nuo lapkričio 1 d. teikti Klaipėdos lentpiuvėms ap dirbti miško. Iki šiolei Klaipėdos lentpiuvės gaudavo apdirbti per metus apie 200,000 kietmeterių rusų miško. Prie miško apdirbimo dirbo apie 2000 darbininkų. Miško sindikatas, kuris perima iš rusų mišką ir duoda jį apdirbti Klaipėdos lentpiuvėms, turėjo nuostolių. Nuostolius padengti padėdavo Klaipėdos krašto direktorija, magistratas, o taip pat sindikatą paremdavo ir finansų ministerija. Oficialiai dar nežinoma priežasties, del kurios rusai atsisakė duoti mišką toliau apdirbti Klaipėdos lentpiuvėms, tačiau manoma, kad gaunamas už mišką atlyginimas rusams atrodo nepakankamas. Dar tikimasi, kad per derybas pasiseks susitarti ir toliau gauti apdirbti rusų mišką Klaipėdos lentpiuvėse.

Šiomis dienomis derybų tikslais į Maskvą išvažiavo miško sindikato pirmininkas p. Galvanauskas ir keli kiti sindikato atstovai.

— Vilniaus krašte žydai pradėjo pirkti ūkius ir pradeda ūkininkauti. Iki šiol Vilniaus krašte žemės ūkiu verčiasi apie 80 žydų šeimų. Vadinasi, Vilniaus kraštas susilaukė naujų kolonistų.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
Published Every Friday by
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE

Editorial Office:
814 West 33rd Street — Telephone Calumet 3277

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT OF MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis. Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros, 814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSISAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

SANDAROS PLATFORMA LINK LIETUVOS IR LIETUVYBĖS

Laisva Nepriklausoma Demokratinė Lietuvos Respublika.

Vyriausia salies valdžia ir suverenas yra pati tauta, išreiškianti savo valią, slaptu ir teisėtu balsavimu visų piliečių ir piliečiųsių gyventojų —vyrų ir moterų.

Lietuvos Respublikos ir visos Lietuvių Tautos sostinė ir tautinio bei kulturinio gyvenimo centras yra Vilnius.

Visuotinas besališkas švietimas ir mokslo bei kulturos kelimas tarpe Lietuvos ir išeivijos Lietuvių.

Kuoartimiausi broliški ryšiai tarpe Lietuvos ir plačiosios išeivijos Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse.

Bendros pastangos ir veikimas įgyvendinti Lietuvoj ir visoj tautoj plačiausius Demokratybes principus.

Visiems tikėjimams ir sąžines įsitikinimams tolerantiškumas ir atskyrimas tikybinio veikimo nuo politinio.

Konstitucijos garantijos piliečių teisems ir piliečių ištikimybė Konstitucijai.

Atsižvengiant į tautos ateitį—pastangos priaugančiąją Lietuvių kartą —jaunuomenę, išauklėti sveiką, apsviestą ir tautiškai susipratusią.

Amžina kova už Lietuvos sostinę Vilnių visais galimais budais—Mes be Vilniaus Nenurimsim.

KAIP ATSIMOKĖJO LENKAI VILNIAUS KRAŠTUI

Dar musų sostinei esant vokiečių okupacijoj, Varšuvos agen tai ir bažnyčios pradėjo skelbti Vilniaus krašto žmonėms, jog dėtis su Lietuva jiems nėra išrokavimo, nes visi skurs ir badaus. Tik Lenkija tegalės suteikti jiems visokių ekonominių gerybių. Neapšviestus kaimiečius jie baugino nuo Lietuvos primindami, jog mūsų šalis neturi nei druskos, nei geležies, be kurių jokia valstybė negali gyvuoti. Daugelis, beabejo, patikėjo šioms pasakoms ir su dušia bei kūnu atsidavė Varšuvai.

Keliolika metų lenkiško šeimininkavimo geriau negu kas kitas įrodė, kiek verti buvo tie "argumentai". Lietuva turi daugiau negu jai reikalinga geležies ir druskos, bet Vilniaus kraštas, Lenkijos globoj, nuėjo ubagauti. Štai begalo įdomų vaizdą piešia "Kurjer Poznanski" pačių lenkų dienraštis. Šiais metais Vilniaus krašto kaimas išparduoda viską. Kaikuriuose valsčiuose, palyginus su pereitais metais, bepaliko vos trečdalis inventoriaus. Kiti dalykai išparduoti, kad apmokėti nežmoniškus taksus. Buvo tokių, kurie pardavė gyvulius, nes neturėjo kuom juos maitinti. Pereitą vasara buvo sausa, jog šienas ir pasėliai išdžiuvo. Šimtai ūkių paliko ne tik be karvės, bet ir be avies.

Jau nuo pavasario kaimų gyventojai neturėjo duonos arba bulvių. Lygiai kaip vakiečių okupacijos laikais žmonės vietoj duonos, kepėsi sutrintą žolę arba medžio žieves. Pasekmėj to, visų upas nupuolęs, veidai išblyškę ir suvargę. O tuom tarpu mokesnių rinkikai dar labiau spaudžia negu pereitą žiemą. Ukininkai skundžiasi ir nerimauna.

Štai tokia yra padėtis okupuotam Vilniaus krašte. Jos nebeslepia net patys lenkų laikraščiai. Iš aukščiau paduoto aprašymo matyt, jog šitą katastrofą pagreitino ne vien nederlius, bet taipgi nepaprastai dideli mokesniai, kurie kraunami ant žmonių be atodairos. Lenkų armija begalo didelė ir brangiai kainuoja ją užlaikyti. Galybė valdininkų, šnipų, agitatorių tuština valdžios iždą. Pats Pilsudskis savo prestyžo palaikymui Lenkijoj ir užsieniuose mėto milionus zlotų visai nepaisydamas, jog žmonės turi sumokėti juos atsižegnodami paskutinio duonos kąsnio.

Beabejo, ne vienas Vilniaus krašto gyventojas prisimena tas saldžias pasakas, kurias kartojo jiem Varšuvos pasiuntiniai Didžiojo Karo metu ir gailisi dabar joms patikėję. Jei šiandie įvyktų ten plebiscitas, žinoma, prašalinus lenkų kariuomenę ir žandarus, tai be perdėjimo galima pasakyti, jog kaimas pasisakytų už Lietuvą.

AMERIKOS LIETUVIŲ "DRAUGAI"

Mes šiek tiek pripratom prie tų "draugų" lietuvių, kurie aklai tiki į Rusiją ir skelbia, kaip senovės Mahometonas, jog nėra kitos šventos šalies apart Rusijos; arba kito pranašo — apart Stalino. Kuomet "draugas" komunistas bėga į teismą išsiimti pilietinių popierų, jis retai kuomet pasisako, jog gimė Lietuvoj, bet dažniausiai su pasididžavimu pabrėžia, jog gimė Rusijoj.

Šitoji grupė turi net du dienraščiu, kurie, matyt, neatjaučia perdaug dabartinės depresijos, bet drąsiai kaip ir pirmiau tąsia musų tarpe rusifikacijos darbą. Laiks nuo laiko jie susilaukia pagelbininkų tai vienur, tai kitur. Aklai išmuštruota ir paklusni masė kartais galima panaudoti trečiosios, grynai lietuviškos grupės nukariavimui. Ne retas atsitikimas, jog į rusifikatorių parengimus suvažiuoja nemažai gerų parapijonų, kurie neįstengia savo protu atskirti pelų nuo grudų. Lietuviai, mat, geros širdies žmonės; greit nusileidžia ir užmiršta kas buvo vakar ar kas bus rytoj.

Ačių Maskvoj pagamintiems planams, komunistų veikimas Amerikos lietuvių tarpe tęsiamas visu frontu. Jų du dienraščiai vien tik teskelbia panieką lietuviškumui ir garbę komisarams. Musų organizacijose tęsiamas demoralizacijos darbas; daug tautiškų draugijų tebėra jų rankose, tuom tarpu kaip patys tautiečiai dar vis nesusigriebia užstoti tam visam kelią ir apginti išeivijos garbę.

FORDAS NENORI PASIDUOTI NRA.

Garsusis Detroito automobilių išdirbėjas Henry Ford šiaušiasi prieš Roosevelt naują ekonominę programą arba trumpiau sakant — NRA. Automobilių industrijos kodeksas, kurį jau pri ėmė ir pradėjo vykinti visi išdirbėjai apart Fordo, numato 35 valandų darbo savaitę ir 43 centų į valandą užmokesnio. Fordas, nieko prieš tai neturi. Jis jau seniai pritaikė darbininkams geresnes sąlygas negu kad Roosevelto kodeksas nustatė. Šiomis dienomis jis grąžino gerųjų laikų uždarbį ir rengiasi dar daugiau sutrumpinti valandas. Reiškia, šituo žvilgsniu Fordas pralenkė NRA. ir jos kodeksus.

Skirtumai ir nesusipratimai pasireiškia darbininkų ir kantrolės klausime. Fordas, kaip žinome, nepripažįsta unijų; jis nenori, kad kas nors iš šalies maišytusi į jo biznį. O tuom tarpu NRA. verčia visus darbdavius skaitytis su unijom ir jeigu darbininkai to pageidauja jie gali išrinkti savo atstovus derėtis del sąlygų. Kita priežastis, kad Fordas nesiskubina priimti Roosevelto kodeksą yra vengimas kontroliavimo. Kodekse numatyta, jog valdžios atstovams yra leista peržiurėti laiks nuo laiko kompanijų knygas ir prižiurėti, kad nebutų peraukštos kainos. Fordas mano, jog tuomi bus paskelbtos jo biznio paslaptys, kuriomis galėtų pasinaudoti kompetitoriai.

Vienok, nežiurint į šias kliutis Detroite manoma, jog Fordas visgi nusileis, priims NRA. ir pripažins darbininkams unijas.

Jaunimo Auklėjimas ir Sektantiškumas

Šiandien vis daugiau ir daugiau spaudoje ir šiaip organizacijų susirinkimuose tenka užgirsti susirupinimas jaunimo palaikymas lietuviškoje dvasioje. Manau, kad tai yra ir turi būti svarbiausias visų lietuvių organizacijų tikslas šiuo laiku, kada Amerikanizacija smarkiu tempu tirpdina musų trečdalį tautos. Aš manau, mums visiems yra aišku, kad mūsų Amerikos lietuvių ateitis priklausys nuo to ką mes sugebėsime duoti mūsų augančiai kartai. Jei mes sugebėsime ją kaip reikiant sistematiškai painformuoti apie savo tautos tradicijas, papročius, kalbą, dainas ir kitus dalykus, tuomet mūsų Amerikos lietuvių gyvenimas bus užtikrintas ilgam laikui — kitai gręsia asimiliacija ir išnykimas.

To dalyko išvengimui yra du budai: Pirmas tėvų pastangos ir antras — musų organizacijų sugabumas.

Yra labai apgailėtinas dalykas kai sutinki gero lietuvio patrijoto sūnų ar dukrą, kuris beveik negali pratarti nei vieno sakinio lietuviškai. Kaip skaudu darosi kai užeini į lietuvių namus ir gauni išgirsti tėvus kalbant su vaikais anglišku-lietuvišku žargonu, pasakojančius vaikams visokius niekus, butent: kad Lietuvoje grįčiose gyvenama kartu su kiaulėmis, blu somis, purvas, kad su lietuvių kalba toli nenueisi, kam ji reika linga ir daugel kitų niekų. Tokis tėvų supratimas užmuša vaiko smalsumą daugiau kuo interesuotis apie Lietuvą, tėvų kalbą ir papročius.

Manau, kad tėvams tų nesąmoningų dalykų nereikia skleisti savo vaikams, nes jie gauna lankydami grammar-school ir high-school. Man pačiam teko išgirsti aiškinant vieną mokyto ją, "ką ten interesuotis kitais kraštais, nes ten nieko doro nėra, net nėra nei gero vandens; Amerikoj yra viso gero ir kom forto šaltinis". Vienas kinietis studentas buvo paklaustas Chicagos vienos high-school: "jus tur but į New Yorką atvažiavote be kelnių ir švarko". Tas mokinys buvo gavęs informacijas iš savo mokytojos, kad kiniečiai vaikšto nuogi ir neturi namų. Iš tų pavydžių matome kaip uoliai mokylos varo amerikanizaciją, taip kad tėvams nereikia prie to pagreitinimo prisidėti. Tėvų tikslas turi buti kiek galint daugiau kalbėti apie savo gimtąjį kraštą, jo papročius, tradicijas, gražius vaizdus, kurie žadintų vaikų dėmesį labiau įdomautis tėvų gimtuoju kraštu. Be to, kalbėti visuomet su savo vaikais lietuviškai, nes anglų kalbą vaikai girdi visur: mokylose, gatvėje ir kitose vietose. Musų lietuvių kalba nėra tokia prasta, kaip dauguma tėvų įsivaizdina ir supranta ją. Lietuvių kalba yra viena iš seniausių Indo-Europiečių kalbų, kuri pasižymi nepaprastu skambumu, lankstumu ir be to, yra raktas į seniausią Sanskritų kal bą. Visuose garsiuose universitetuose, kaip antai: Oxford, Ber lyn, Basel, Leipcig, Sorbone, Prinstone ir kituose rasite dėstomą lietuvių kalbą ir studentų grupės, kurios gali kalbėti lietuviškai, didžiuojasi.

Musų liaudies dainos, pasakos stebino ir stebina viso pasaulio kalbotyros mokslininkus. Didelis pasaulio genijus, vokiečių poetas Goethe pasakė, kad nėra pasaulyje kitos tautos, kuri būtų sukurusi tokias jausmingas skambias liaudies dainas, kaip lietuvių tauta.. Todel daugelis pasaulio mokslininkų buvo ir yra labai susidomėję musų kalbos lobynu. Princetono Universiteto profesorius Dr. Bender, Lietuvių Dienos proga prisiuntė telegramą, kurioje išsireiškė, kad jis neturi įdomesnės mokslo šakos, kaip lietuvių kalba. Tad kodel mums patiems nevertinti savo kalbos, kada ją viso pasaulio garsieji mokslininkai taip aukštai įvertina? Kodėl neįdiegti į savo vaikų širdis meilęs savo tėvų kalbai ir su jais kalbėtis lietuviškai, ir tuo išmokinti antrą kalbą šalia anglų kalbos. Poetas Goethe pasakė, "kas moka vieną kalbą, tas nė vienos nemoka, ir tas kuris turi vieną draugą, tas neturi nė vieno draugo..."

Taigi, kodėl tėvams gailėtis savo vaikams duoti draugų, juk tai nieko nekainuoja, tik reikia turėti geros valios, supratimo ir pasišventimo.

Antra, juo vaikai paveldės, šalia anglų kalbos ir amerikoniškų papročių, lietuvių kalbą, tradicijas, papročius, tuo jie labiau praturtins savo intelektą.

Kodėl žydai šiandien yra skai tomi kaipo daugiausiai duodančia tauta įvarių mokslininkų ir šiaip gabių žmonių? Todėl, kad žydai paveldėjo, be to krašto kalbos, tradicijų, papročių, kuriame jie gyvena, dar ir savo kalbą, tradicijas, papročius ir juos stipriai laiko. Tas, beabejo, daug padėjo ir padeda žydams pakilti intelektualiai. Mes žinome, kad žydai iki šiolei iš 115 Nobilio Premijų yra gavę 15, daugiau ne kokia kita tauta. Šiandien didžiausias fizikas, filosofas, muzikas, psychologas, gydytojas, literatas yra žydas.

Todėl laikykime ir mes savo tradicijas, kalbą, papročius ir perduokime juos augančioms kartoms.

Antras faktorius lietuvybės palaikymui yra įvairių lietuvių organizacijų mokylėlės. Nekurie tėvai siunčia savo vaikus į jas, bet dauguma ir to nedaro. Iki šioliai tos mokyklėlės nebuvo sistematiškai sutvarkytos, ne visur buta tinkamų mokytojų; auklėjimas buvo nukreiptas beveik į vieną kokį nors kraštutinumą, kaip tai šokius ir muziką. Maža kur buvo girdėti, išskyrus So. Boston, Mass. Romos katalikų bažnyčią, kuri kas vasarą surengdavo 7 savaičių vasaros vaikų mokyklą, kur budavo dėstoma lietuvių kalba, istorija, geografija, menas, spor tas, paišyba, ir rankų darbeliai. Gal but tokios sistematiškai išdirbtos mokyklėlės butų sunku įkunyti kokiai mažai grupei, bet suėjus kelioms organizacijoms į kruvą dirbti tą bendrą darbą, galėtumem atlikti labai daug. Bet vienas apgailėtinas dalykas iš musų Amerikos lietuvių, kad mes esame perdaug sektantiški, užuot kaupus jėgas vienoj vietoj, stiprinant kokią vieną rajone mokyklėlę, mes, sektantiškumo vedami, steigiame tame pačiame name antrą mokyklą su tokiomis, o gal dar ir su prastes nėmis pajėgomis. Pasėka iš to bus tik krikdymas tėvų ir vaikų. Jeigu yra viena mokyklėlė tame rajone, tai kam reikia steigti ki tą? Geriau reikia tą pirmąja stiprinti ir skatinti darbui, o sa vo tverti ten kur dar jų visai nė ra. Iš to išeina, kad mums netaip rupi lietuvybės auklėjimas, bet tik savo sektantiško kromelio piršimas. Aš manau yra daroma didelė klaida. Iš jaunimo sunku bus padaryti sektantiškus sandariečius, socialistus, fašistus ar komunistus... Bet jei mes sistematiškai ir planingai, sukauptomis jėgomis, dirbtumem per pagerintas mokyklėles, galėtumem išauklėti gerus ir sąmoningus jaunuolius-les, mylinčius savo tėvų gimtąjį kraštą, jų tradicijas, papročius ir kalbą. Tas turėtų buti musų organizacijų pagrindinis uždavinys.

Todėl, kol dar laikas, ar never tėtų mesti mūsų taip mylimą sektantiškumą, sukaupti visas mūsų jėgas vienam bendram darbui — lietuvybės palaikymui tarpe augančio jaunimo.

Dirbdami sistematiškai, planingai ir vienybėje, mes daugiau nudirbtumem, negu kad dabar budami išsiskirstę į įvairias sektas ir dirbame kas sau. Juo greičiau mes susiprasime ir pradėsime dirbti bendrai, tuo bus geriau. **A. G.**

KOLCHOZŲ UKIO KRACHAS SOVIETUOSE

Stalino agrarinės politikos krachas jau skaudžiai jaučiamas Sovietuose ir gavo katastro fos formą.

Š. m. sausio mėn. Stalinas išdidžiai paskelbė visam pasauliui, kad jau valstiečių ūkių 61 nuoš. esąs socializuotas į 224,-000 kolchozų ir 5,000 sovchozų.

Bet Stalinas taip kalbėdamas nutylėjo šios milžiniškos kolcho zacijos rezultatus. O šios "socialistinės" reformos išdavos yra tokios:

1913 metais, dar prieš didįjį karą Rusijos grūdų produkcija siekė 81,8 milijonų tonų, o 1930 metais — 72,2 mil. tonų, 1931—69,9 mil., o 1932 m. 58,5 mil. tonų.

1913 metais Rusijoje buvo 138 mil. gyventojų, o 1932 m. 163 mil. gyventojų.

Vadinasi grūdų produkcija krito. 1913 metais kiekvienam gyventojui teko 522 grūdų kilogramų, o 1932 m. "kolchozų" 351 kilogramas.

Šta rezultatai "komunistiško" žemės ūkio.

Kadangi dabartinė žemės ūkio teknika palyginti su prieškarine yra žymiai pakilusi, tai tokį liudną SSSR. žemės ūkio produkcijos vaizdą galima išaiškinti tik netikusiais komunistų ūkininkavimo metodais ir jų ukio sistema.

Dar blogiau stovi reikalai su gyvulių ūkiu.

1928 metais raguočių SSSR. buvo 70 milionų, 1930 metais — 52 mil., o 1932 m. tik 35 milionai.

1928—1932 m. laikotarpyje avių sakičius sumažėjo nuo 146,6 milionų iki 75,5 milionų.

Tuo tarpu, kai Vakarų Europoje ir Amerikoje jaučiama per produkcijos nelaimė.

Sovietai kenčia nuo silpnos produkcijos

Privatiškoje rinkoje visai nėra kiaušinių, pieno, sviesto. Laisvoje rinkoje Maskvoje kainuosviesto kilogramas 50 rublių, o pūdas (16 kil.) rugių 150—250 rublių. Visa tai pagimdė valstiečių ūkio suardymas ir prievarta varymas jų į kolchozus.

Del "piatiletkos" ekcesų smar kiai suiro ir finansai. Popierinių pinigų išleista į rinką labai daug ir todel jų perkamoji galia siste matiškai puola.

Sovietai turi 1,3 milijardo rublių skolos. 1933 metais jie turi mokėti 625 milionų rublių. Šią sumą Sovietai negali padengti nei aukso išvežimu, nei produktų ir prekių eksportu. Valstybės banke aukso atsarga yra labai sumažėjusi.

Toks Sovietų valstybės ūkio stovis griežtai reikalauja iš dik tatorių politikos pakeitimo. Sovietai yra ryškus pavydys aksio mos, kad ekonomika yra tampriausiai surišta su politika ir kad viduramžių politika padaro bejėgę visą ūkio tekniką ir veda kraštą prie ekonominės katastrofos.

AR TECHNIKOS PAŽANGA ATNEŠ ŽMONIJAI LAIMĘ?

Iš Vienos praneša: Pasikalbė jime su "Neue Freie Presse" atstovų senatorius Marconi pareiš kė, kad mokslo tikslas yra išrasti priemones, kuriomis galima būtų tarnauti žmonijos laimei ir gerovei. Tik kyla klausimas, ar žmonija dabartinėj išradimų e-pokoj yra laimingesnė.

Šiandien esame liudininkais atkaklios kovos tarp tautų ir rasių lygiai kaip tarp tos pačios tautos atskirų klasių. Delto negalima stebėtis, kad kaikurie įsigijo nuomonę, esą mokslo pažanga labiau kenkia žmonių gerovei, nei kaip ją kelia.

Marconi, nors ir pripažįsta, kad žmonių kultura toli pasiliko užpakalyje mokslo išradimų, tačiau nėra toks pesimistas kas link mokslo pažangos naudingumo. Jis ir sutinka, kad progstamų medžiagų išradimas negali atnešti žmonijai naudos, nes tą naudą visuomet nustelbia jos daromi nuostoliai. Bet išradimai pramonės srityje pasirodė tiesiog žmonijos moralinio ir ma terialinio gerbuvio kėlėjai, tegul gamybos padalinimas laikinai yra nenormalus. Tie sunkumai bematant išnyks, kada bus išrastos teisingo gaminių padalinimo priemonės, sakysim, kad ir bedarbių darbu aprupinimas ir tt.

Oreivybės, komunikacijos ištobulinimas labai daug padėjo žmonėms savo tarpe susiartinti ir susiprasti, gi radiotelegrafija pasidarė tikra žmonijos palaima. Radiotelegrafija padarė kad ir laivininkystė tapo veik nebepavojinga ir galima susikalbėti bile momentu, esant toli jurose ar ore.

Pagaliau Marconi pareiškė, kad trumpų bangų radiotelegrafijos ištobulinimas dar labiau padarys radio naudingą žmonijai. Tų išradimų srityje Marco ni ir dirba.

PUIKUS RADIO PROGRAMAS

Klausant pereito ketvirtadienio vakare radio programo, kurį teikė Progress Furniture Co., iš tikro, aš manau, kad galėjo tai Progress akordinistai — jie labai sutartinai pagrojo keletą smagių kavalkų. O jau tas voka lis duetas, tai ką jau ir kalbėti — jie niekados nesuvilia savo klausytojų.

Programo vedėjas p. Romanas irgi sudainavo gražų solo. Taipgi buvo ir daugiau naudingų pranešimų. Programas man labai patiko ir lauksiu kito pana šaus radio programo. **—R.R.**

SUGRĮŽO IŠ ATOSTOGŲ.

Prieš rudenines šventes p. J. Krukas buvo išvykęs į Wisconsin valstiją, kur jojo visa šeima išbuvo veik visą vasarą, tai yra Rhinelander, pas pp. Kurilas. Ponas Krukas rado visą šeimą sveikais ir linksmais. Taipgi jam teko sužinoti, kad Mrs. Kru kas pasižymėjo žuvininkytėje. Ji ne tik kad visuomet pagaudavo žuvų, bet sugavo ir tokią dedele (svėrė virš 12 svarų) kokią labai retai kas gali sugauti.

Well, patarlė sako, kad laimin gam arba turint gyliukį, gerai ir žuvauti. **—M.**

VILNIUJ BOIKOTUOJA VOKIŠKAS PREKES

Vilniaus prekybos rūmų plenumo posėdis, žydų atstovams pasiūlius, nutarė paskelbti boikotą vokiškoms prekėms. Vilniaus radio skelbia, kad boikotas daromas ekonominiais matyvais.

Progress Furniture Co.

Siulo mažiausias kainas ant visokių namam reikmenų.

PIRKITE ČIA DABAR IR TAUPYKITE PINIGUS!

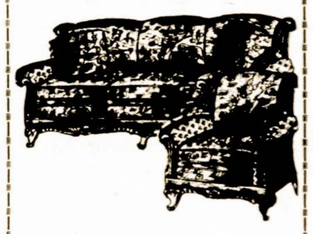

Gražus Seklyčiom Setai
nuo $24.50 iki $98.00
Miegamų ir Valgomų Kambarių Setai
nuo $19.50 iki $95.00
Refrigeratoriai ir Ledaunės
nuo $9.50 iki $99.00
Naujausi 9x12 Kaurai
nuo $12.50 iki $58.00
Drabužių Plovyklės
nuo $35.00 iki $125.00
Puikus Matrasai
nuo $3.95 iki $30.00
Gražios Plieninės Lovos
nuo $2.95 iki $15.00
Šildomi ir Gesiniai Pečiai
nuo $19.75 iki $97.50
Naujos Mados Radios
nuo $7.95 iki $100.00

Tai yra patogiausia ir didžiausia krautuvė Bridgeporte.

PROGRESS FURNITURE CO

3222-26 S. Halsted St

Vedėjai: J. Kalėdinskas
J. Romanas

Duodame gražius ir įdomius lietuviškus radio programus kas ketvergą, 9:30 v. vak. iš stoties WSBC, 1210 kilocycles

Amerikos Lietuviu Gyvenimas

Sveikatos Skyrius

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiuri
Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija.

TEMPERAMENTO ĮTAKA GYVENIMUI

Rašo Dr. A. Petrika,
Brooklyn, N. Y.

Temperamentų klasifikacija pirmiausiai mums patiekė medicinos "tėvas" Hippokratas, graikų gydytojas, gyvenęs penktame amžiuje prieš krikščionybę. Žinoma, toji jo klasifikacija buvo daugiau empiriško pobudžio, negu mokslinio. Mūsų laikais temperamentų mokslas vėl plačiai atgyja, tik jau paremtas daug moksliškesne papėde. Mat dabartinė medicina nori slaugin ti ne tiktai kurią nors afektuotą (skandamą) organą ar organizmo dalį, bet visą, konkretų, gyvą individą — visą žmogų, jo kūną ir sielą.

Vėliau panagrinėsime atskirų temperamentų įtaką žmogaus gyvenimui; dabar gi — pažiurėkime, kas yra patys temperamentai, kokie jų vardai, klasifikacija, kombinacija ir fiziniai bei psichiniai jų pasireiškimai.

Pamatiniai temperamentų tipai , kaip juos paduoda D. Jacques savo knygoje "The Tempe raments," yra keturi:

1. Limfatiškasis-Virškinamasis (lymphatic);
2. Sangviniškasis - alsuojamasis (sanguine);
3. Tulžiškasis - raumeninis (bilious) ir
4. Nerviškasis - smageninis (nervous).

Vienok retai kada galima užtikti individą vieno kurio nors temperamento. Dažniausiai užtinkama kombinacija dviejų ar trijų temperamentų, o kartais galima rasti net visus keturis. Bet dažniausiai tai būna kombinacija dviejų tipų, kurių vienas vyrauja: pav., nervo-limfatiškas, sangvino-tulžiškasis, etc.

Kiekvienas temperamento tipas kuo nors išsiskiria nuo kito. Paimkime juos paeiliuj.

Limfatiškasis. — Šiio tipo individas yra lėto būdo, flegmatiškas, pusėtinai nutukęs, minkštų raumenų, išblyškusio veido ir neperdidelio ūgio. Jo protas veikia lėtai, nors tikrai. Jo kraujo apytaka lėta, energija menka. Jisai, abelnai, pasitenkinęs savo gyvenimu, kokį turi; kovotojas už kokias nors idėjas iš jo menkas, jisai bevelija kur nors biskį pasnausti, kada turi laiko. Ambicija ar darbui menka, iniciatyva sustingus. Bet šiap jisai yra pasitikėjimo vertas, gero būdo žmogus. Jo akys pilkos, mažos; dantys prastos išvaizdos, gelsvoki, minšti; plaukai ploni, švelnus. Kitaip sakant, toksai individas nerodo energiš ko žmogaus pavyzdžio.

Sangviniškasis. — Sangvinai, šviesplaukiai, yra fiziniai ganamitrus ir tvirti; mėlynų akių, šviesaus, malonaus veido, aukšto ūgio, turi puikią kraujo apytaką, pilni energijos. Daugelis lengvesniojo sporto čempijonų, k. t., teniso, bėgimo, plaukimo, bokso etc., yra sangvinai. Dantys gražųs, šviesiai gelsvi, burnos smegenys šviesiai ružavos. Judėsiai greiti ir gracingi, lūpos raudonos, pilni etuziazmo bei optimizmo, protiniai gana veiklūs ir pasižymi iniciatyva. Valios tvirtumu jie nepasižymi ir linkę prie optimizmo.

Tulžiškasis. — Šio tipo atstovais yra juodplaukiai - brunetai, turį gelsvą odą ir tamsias akis; diktoko kuno ir stiprių-stambių raumenų. Jų forma ir judėsiai nėra taip gracingi, kaip sangvinų, bet už tai jie pasižymi didele jėga ir ištverme. Jie yra rus taus veido ir pilni energijos. Ugio vidutinio, kartais pusėtinai didelio, stmbių kaulų. Plaukai širkštųs. Labai pikti ir audringi impulso įtakoj; dideli užsispyrėliai ir pilni ambicijos; labai pageidauja garbės ir galios; optimistiški ir entuziastiški, bet nelabai pastovųs savo pasiryžimuose. Linkę prie oportunizmo ir nori visuomet iškelti savo "ego"; dažnai pasiduoda sentmento įtakon ir didžiuojasi menkniekiais; retai kada save aukoja kokiom nors idejoms. Dantys stambųs, aštriais kampais, rusvai geltoni.

ELOISE PRIEGLAUDA, MICH

Žmonės renkasi ant žiemos

Dar pereitą žiemą aprašydamas "Tėvynėje" apie Eloise prieglaudą, apart kit ko, pabrėžiau, kad šioje įstaigoje randasi (tuom laiku) apie 10,00 žmonių. Atėjus pavasariui dalis sveikų vyrų, tarpe 1,500-2,000, kurie čia žiemavojo tik kaipo bedarbiai, išvyko į miestus bei ūkius darbų ieškoti. Tarpe tų daug ir lietuvių išvažiavo. Žinoma, vieni iš jų gavo darbus ir dirba; kiti gal dar darbo tebeieško, o didžiuma jau apie vidurį rugpiučio pradėjo grįžti atgal — "dar vienai žiemai". Taipgi ir naujų — bedarbių daugelis atvažiuoja. Jau dabar aišku, kad ši didžiulė prieglauda ir šią žiemą bus pripildyta, nežiurint vadžios pastangų, kad ko didžiausiam skaičiui bedarbių dar šį rudenį suteikus darbo. Dar galimas daiktas, kad visiems reikalaujantiems prieglaudos čia nė vietos neužteks.

Kad bedarbiai dar šį rudenį ieškos prieglaudos, galima sprėsti kad ir iš šio fakto: Detroite šią vasarą buvo pravesta bedarbių registracija, kur kur suvirš 100,000 užsiregistravo .Pridėjus dar kitus Wayne paviete miestelius išeis pasibaisėtinas bedarbių skaičius. Geriausiame atsitikime, vienas trečdalis gali gauti šiokio tokio darbo; gi likusieji turės but šepiami visuomenės lėšomis.

Kaip jau minėjau, kad į šią įstaigą galima sutalpinti 10,000 žmonių, tai lengva suprasti apie didumą bei milžiniškas jis išlaidas, siekiančias milionus dolerių į metus. Dėl pavydžio paimsime, kad vien už tabaką šios įstaigos "gyventojams" (nors neper daugiausiai duoda) išmokama po $36,000. į metus. Valgis čia nors ir pakenčiamas, tačiau draugų visokeriopa parama yra labai, labai įvertinama. Nors mažiausia dovanėlė juos stiprina kaip kuniškai, taip ir dvasiškai. Negaunantis iš šalies (nuo draugų) jokios paramos yra labai nusivilę gyvenimu — pyksta ir keikia valdžią, kapitalistus, buržujus ir tp. Labiausiai keiksmais atsižymi komunistai. Mat jie gerais laikais tarpusavy "draugai" žinoma, iš vardo), o kaip tik kurį iš jų prispaudė kokia bėda, tai ir draugiškumas pas juos dingsta.

Detroito sandariečiai pirmiau ir dabar.

Nuo pat įsteigimo ALTS. 29 kuopos iki šiai ilgai ir nuostolingai bedarbei sandariečiai visame lietuviškame gyvenime buvo gyvi, budrūs ir darbštūs. Rengimas įvairiausių pramogų; rengimas tautiškų minėjimų; darbas ir aukos kovai už Lietuvos nepriklausomybę ir jos gerbuvį ir tt. lig buvo virtę jų kasdieniniu užsiėmimu. Kur buvo reikalas bendradarbiauti su kitomis srovėmis tiek iniciatyva, tiek darbštumu, jie padengdavo savo skaitlingus bendradarbius. Nors 29 kuopa niekuomet nebuvo skaitlinga nariais, tačiau ji visuomet buvo ta širdimi, iš kurios prasidėdavo visas tautiškai demokratiškas veikimas. Kartais jiems prisieidavo nelygią kovą vesti su lietuvybės bei demokratybės priešais, bet jie visuomet sekmingai atremdavo visas priešų ataaks.

Tokiose sąlygose veikiant, aišku, reikėjo įdėt daug įtempto darbo ir pinigo. Per 15 metų 29 kuopos gyvenimo ir didžiausi Lietuvos istorijoj tautinių darbų laikotarpį, sandariečiai turėjo ir savo kasdienine duona rupintis. Todėl visi pasiturinčiai gyveno ir apie blogus laikus nė negalvojo.

Kaip užėję audros sugriauna namus, išvarto medžius, nuskandina laivus, taip netikėtai ir ši pražutinga bedarbė daugumos žmonių sugriovė viso amžiaus darbo vaisius. Žinoma, ir Detroito S a n d a r i e č i a i negalėjo but išimtimi. Vieni tapo atleisti iš darbo; kiti kad ir dirbo, bet iš to darbo, kaip sakoma, vos tik galą su galu tegali sudurti. Vienų žuvo nejudinamas turtas; gi kitų dar bankose pinigai "užšalo". Aišku, tokia katastrofa negalėjo neatsiliepti ir į jų visuomenišką veikimą. Per paskutinius du tris metus sandariečiai nusilpninti finansiškai buvo priversti susilaikyt nuo ben kokių parengimų ar šiaip tautinių darbų, nes tie darbai butų davę tik nuostolius. Pavyzdžiui, dar tik pradžioje bedarbės ir bendrai su katalikais jie rengė prof. M. Biržiškai paskaitą ir Vytauto Didžiojo 500 metų sukakties minėjimą ir tai davė deficitą. Tai ką gi bekalbėti apie mažesnius parengimus... Akyvaizdoje šių faktų lai kitų kolonijų sandariečiai, nematydami detroitiečių veikimo, nemano, jogei jie yra tik apsileidėliai, tinginiai ir tt.

Sandariečiai nuoširdūs draugai.

Nors dabartiniu laiku gyvenimas juos materiališkai ir spaudžia, bet jų kilnios dvasios ir draugiškumo sunaikint negali. Štai prirodymas: Nuo pat ALTS 29 kuopos įsisteigimo iki pereitų metų, jie neturėjo karščiaus, bet dabar jie jau ir tą turi. Vienas iš jų narių dar 1931 metais sunkiai apsirgo ir nors po operacijai kiek ir pasveiko, tačiau reikalingo pajėgumo neatgavo. Silpnas (sunegalėjęs) 1932 m. pabaigoj išvyko į Eloise ligoninę (dabar bendrabutį). Taigi tame sunegalėjusio nario kritiškame momente, Detroito sandariečiai pasirodė tikrais draugais, ne iš vardo, bet iš tikros artimo meilės. Ponai Smailiai, Motuzai, Laukoniai, J. Klemarauskas, J. Tamašiunas, Dr. J. Jonikaitis ir Račkauskai gana tankiai savo vienmintį — sandarietį atlanko ir, turbut norėdami, kad jis greičiau sustiprėtų, kiekvienu atlankymu atveža maisto produktų bei kitokių dovanėlių. Taipgi retkairčiais atlanko su dovanėlėmis geri prieteliai: L. Širvaitis, L. Slančiauskas, ponia Mikulienė, Strazdai ir kiti. Todėl prie šios progos lai man žemiau pasirašiusiam, bus leista viešai pareikšti draugams ir prieteliams už paramą ir lankymą širdingiausią AČIŲ.

Baigdamas šį rašinį dar norėčiau atitaisyti vieną didelį melą paleistą mano vardu. Man atvykus į Eloise tuojaus Detroito suburliokėję komunistai paskelbė savo spaudoj, kad žemiau pasirašęs atiduotas į beprotnamį. Dabar teko pitirt, kad tuli kitų kolonijų mano pažįstami tikrai mano, jogei aš sergu proto liga. Tas, žinoma, netiesa, nes aš nė vienos dienos nėsu buvęs beprotnamy ir niekam nebuvo reikalo mane ten paduoti. Mano protas normališkas ir kiekvienas, kuris tik mane lankė, ypač Dr. J. Jonikaitis, gali apie mano proto stovį paliudyti. Žinoma, proto liga gali apsirgti kiekvienas kaip ir kitomis ligomis, bet komunistai galvoja kitaip: jie mano, kad proto liga serga tik niekšai. Mat nors tiek savo politiškam priešui už praeities žygius mano atkeršinsią.

Well, melagiam žemės (Rusijos) karalystė.

—K. Šnuolis.

LIETUVIŲ GOLFO SĄJUNGA TURĖJO SAVO PIRMĄ TURNAMENTĄ.

Dar vienas naujas kudikėlis, ką-tik užgimęs, bet išsižiuri, kad bus sveikas, tvirtas ir laimingas.

Pereitą ketvirtadienį, 7 dieną rugsėjo įvyko to kudikėlio krikštynos. Jos buvo Southmoor Country kliube, kur ir tapo pakrikštytas: "Lietuvių Golfininkų Sąjunga".

Valdybon įėjo: D. Pivarunas, pirm.; p. Pačiulpas, vice-pirm.; Dr. G. I. Bložis, nut. rašt.; Dr. S. Biežis, fin. rašt.; S. J. Vitkus, iždininku.

Į virš minėtas krikštynas, arba, kitaip sakant, išbandymo kas kiek gali ant "Golf Course" aikštės, pasirodė geriausių jaunas p Pačiulpis; paskui ji iš eilės sekė J. Mackevičia, p. Mileris, A. Kvedaras ir J. S. Vitkus. Lošime dalyvavo 35 ypatos ir visi labai linksmai praleido laiką. Vakare įvyko banketas su programu pas A. Kvedarą. Ponia Ona Biežienė ir Dr. Kliauga sudainavo keletą dainų, kurios labai patiko ne vien lietuviams, bet ir svetimtaučiams. Kliubo menadžeris išgirdęs atbėgo net iš kito galo kliubo ir labai nustebo; — jis yra vokietys ir manė, kad lietuviai dainuoja vokiškas dainas.

Laike prakalbų prisirašė prie sąjungos 18 naujų narių. Ponas D. Pivarunas pareiškė, kad šios dienos lošimas įvyko tik kad patyrus kiek katram bus galima duoti "Handicaps" del tikrojo turnamento, kuris įvyks trumpoje ateityje.

Turnamente sąjungos nariai turės progą (su "handicaps") išlošti prezidento "Throphy", kurią padovanoja dabartinis pirmininkas D. Pivarunas.

Todel, lietuviai, mėgėjai golfo yra kviečiami rašytis į naujai susitvėrusią L. G. S. ir turėsite progos išlošti įvairių prizų sąjungos turnamente, kurių bus bent keli šiame sezone.

Sekantis susirinkimas įvyks p-no Pačiulpos name, 66th St. ir Sacramento Ave., antradieny, rugsėjo 12 dieną.

—Golfininkas.

JACK SHARKEY CHICAGOJ.

Kelios dienosatgal į Chicagą atvyko buvęs bokso čempijonas Jack Sharkey-Žukauskas, kuris kumščiuosis sekantį penktadienį, rugsėjo 15 d., Cominsky Parke su Maxwill gatvės drutuolių Levinski.

Žinoma, Levinskis Sharkiui nieko nereiškia supliekti, bet nežinia koki bus įsakymai iš aukštenybės. Pagyvensim — pamatysim.

ŽYMI VIEŠNIA CHICAGOJ

Šiomis dienomis Chicagoj lankosi viešnia ponia Petronelė Balkienė su dukrele. Jos apsistojo pas Oną Zolpienę ir lankosi pasaulinėj parodoj, aplanko parkus, muziejų ir kitas svarbesnes vietas. Buvo labai malonu susieiti su viešnia. —Chicagietė.

J. BIRUTĖS TĖVU SUSIRINKIMAS.

Vasaros karščiai ir atostogos jau pasibaigė ir reikės pradėti darbą po senovei. Bet pirm pradėjimo darbo, reikėtų turėti tėvų pasitarimas.

Taigi šiuomi ir kviečiame visus J. Birutės vaikučių tėvus sekantį trečiadienį į Sandaros svetainę, 814 W. 33rd St., 8 val. vak. Yra keletas svarbių reikalų ir todel pageidaujama, kad tėvai susirinktų skaitlingai.

Interesuotas.

Naujos Šluotos

Senesniais laikais mes turėjome tik paprastas šluotas. Namų valymas budavo didelis darbas. Ir šluotomis atlikdavom tik dalį to darbo. Du kartu į metus reikėdavo nešti karpetus laukan ir užkabinus ant drabužių džiovintuvų ir daužyti, kol net rankos palikdavo puslėtos.

Vėliaus atėjo karpetų šlavikai, su tam tikrais brušiais viduje. Nuo viršaus nušluodavo, bet viduje ir apačioje palikdavo dulkės ir purvas.

Šiandien veik kiekvienuose namuose randasi valytuvas (Vacuum Cleaner). Šiandien karpetų valymas jau yra paprastas dalykas. Elektra sukamas motoras lengvai važiuojant po karpetą ištraukia visas dulkes ne tik iš karpeto, bet ir nuo grindų.

Visuomenės aptarnavime (The Public Service Co.) sulošė begalo svarbią rolę įvedant šiuos moderniškus oru valytuvus šiaurės Illinois dalyje. Mes išbandom kiekvieną valytuvą pirm pardavimo, kad jo operavimas butų patenkinantis, ir išnaudojant elektros už vieną centą į valandą. Abelnai, galite operuoti šiuos valytuvus kiekvienuose namuose.

PUBLIC SERVICE COMPANY
OF NORTHERN ILLINOIS

Per porą desėtkų metų tarnystės Northern Illinois — aprupina Elektra ir Gazu apie 6,000 ketvirtainių mylių plotą, įimant sritį, kurioje auga didžioji Chicaga.

RIMBAS

MĖNESINIS SATYROS IR KRITIKOS ŽURNALAS

Jo leidėju ir Redaktorium yra buvęs ilgus metus Sandaros Centro Sekretorius ir "Sandaros" Redaktorius K. J. Paulauskas.

Ar matei "Rimbą?" Ar skaitei kas jame yra parašyta? Jei ne, tai dėk konvertan 10c su savo antrašu ir pasiųsk jam, o jis tuoj pas tave pribus. Prenumerata metams tik $1.00. Užsiprenumeruok jį, gausi daug linksmų skaitymų.

"RIMBAS"

256 W. Third St. So. Boston, Mass.

ALUS!

Kuriuo Visi Pasitenkina

"Tavern Pale"

Del Nuolatinių Gėrėjų

ALUS, KURIS TURI SKONĮ SENOJO GARSAUS IR SENIAU ŽINOMO KAIPO

"Bohemian"

Kurį Išdirbinėjo.

North American Brewery Co

Tuli alaus išdirbime specialistai pripažįsta, kad "TAVERN PALE" alus, kurį išdirba ATLANTIC BREWING Kompanija, yra geriausias, nes jis yra, galima sakyti, tas pats alus, kuris buvo prieš įvedimą prohibicijos akto šioj šaly, plačiais tais laikais žinomas "BAHEMIAN" Alus, kurį išdirbinėjo garsioji NORTH AMERICAN BREWERŶ CO. ir kurios savininkas p. RUDOLF LEDERER dabar yra savininku ATIANTIC BREWING KOMPANIJOS.

Jojo ilgų metų patyrimas išdirbime gero alaus liudija, jog "TAVERN PALE" Alus yra vienas iš geriausių ir kaip gėrėjams taip ir pardavėjams.

Taigi Restoranuose, Aludėse ("saliunuose") ir specialiuose parengimuose yra geriausia naudoti-gerti "TAVERN PALE" ALŲ, kuriuomi kiekvienas gali buti pilnai patenkintas. Kiekviename atsitikime reikalaukite "TAVERN PALE" alaus, kurį išdirbinėja plačiai žinoma

Atlantic Brewing Co.

2336 Bosworth Ave. Chicago, Ill.

TELEPHONE LINCOLN 8010

Chicagoje

KAIP NEKALTI BERNELIAI PATEKO Į TEISMĄ.

Maišiaus ilgai tarp nekaltųjų;
Gerai žinau silpnybes jųjų
Ir slaptą, degantį troškimą —
Jų nepavydėtiną likimą,
Kuomet širdis vienuoliu virsta,
Nuo džiaugsmo ir sapnų atskirta,
Vis blaškos, graudžiai nerimauja
Ir apie moterį dusauja.
Laimingas Vaišvila ir Jusas!
Šeimyną didelis jiems plusas.
Iš nekaltų pasiliuosavę,
Nustojo laimės ubagavę.
O Digris, Turskis ir Kaulakis?
Retai kada išvysta akys;
Retai kam buna pažadėtos,
Gražesnės neg jų numylėtos.

* * *

O tu veik užmirštas berneli!
Kas gali rasti tavo dalį?
Pražilęs plaukas tyliai saugo,
Kad širdis nerastų tau draugo.
O jei kuris išgeria naminės,
Ir drąsą kunan sugrąžinęs,
Važiuoja farmon paslapčia,
Į kokį pikniką nakčia.
Ir ten kur niekas jų nemato,
Sau pilį iš svajonių stato,
Tokiem drąsuoliam sunkus buvis;
Nubaus juos palaidas liežiuvis,
Šnipai paslėpti už tvoros,
Praneš komisijai doros.
Ir neseniai taip atsitiko.
Del menko, įprasto dalyko,
Del to, kad tuli mus bernelių,
Merginą laikė sau ant kelių.
Nors tai ne faktas, bet spėjimas,
Žmonių nesveikas įtarimas,
Bet žiaurus skundas jau ant stalo,
Jį svarsto galvos tribunolo.

* * *

Kaltinimo aktas berneliams

* * *

Garažuj prie tamsios žvakutės,
Teisėjas sėdi pasiputęs.
Rašytą skundą rankoj laiko
Ir žvilgsnį į bernelius taiko.
Garažuj tyla kaip kapinės.
Prie sienos sėdi nusiminęs
Pats dvasios vadas ir kiti;
Juos šmeižtai palietė pikti
Ir prieš beširdį prokurorą,
Jie rengias ginti savo dorą.
Teisėjas nuo kėdės pakyla,
Ir skelbia, jog prasideda byla.
Prikišęs prie žvakutės kaktą,
Jis skaito kaltinimo aktą:

* * *

"Senais laikais Adomas, Ieva,
Bevaikščiodami po rojaus pievą,
Prasiženge Kurėjui savo,
Nes vaisių uždraustą ragavo.
Ar manot, kad už tai juos gyrė?
—Tuojau iš rojaus lauk išspyrė!
Ir nors praėjo metų sauja,
Bet Viešpats ir šiandie rustauja
O musų, musų šie Adomai,
Jų nuodemių devyni tonai,
Ir pirmojo Adomo griekas,
Palyginus, tai tuščias niekas.
Per naktį po miškus jie trankos,
Nedėliom gi į farmas lankos.
Nors konstituciją ir gina —
Pašonėj laiko jie mergina.
Ir kas tikėtų jog taip dedas!
Pasenęs amžiu dvasios vadas,
Pamato moterį — nerimsta
Galvoje keistos mintys gimsta.

* * *

Tarytum keršindams likimui,
Save pastato pajuokimui.
Pagunda juos visus apsėmė.
Brolijai krinta juoda dėmė.
Paklydusių bernelių gaila,
Širdis žmonių dažnai juk kvaila.
Bet teismas išimčių nemato,
Visus į vieną grupę stato;
Mūs įstatai vienodai veikia,
Nubausti kaltininkus reikia".
Teisėjo žodžius čia nukirto;
Garažus į kermošių virto.
Prie stalo šoka J. Sieliauskas,
Raičiunas, daktaras Šiliauskas,
"Ne tiesa"—šaukia, protestuoja
"Čia vien tiktai šmeižikų gauja;
Mes garbę ginsim — netylėsim
ir išsiteisinti galėsim".

(Pabaiga tikrai sek. num.)

PUIKUS DUOKEPIŲ PIKNIKAS.

Pereitą sekmadienį, rugsėjo 3 d., Sun Set darže Chicagos Lietuvių Duonkepių Draugija turėjo savo metinį pikniką. Piknikas buvo privatiško pobudžio — tikietai prie vartų nebuvo parduodami ir be tikieto nieko neįleido. Reiškia piknike buvo patys duonkepiai su savo šeimomis ir gal artimesnieji draugai. Publikos susirinko net keletas šimtų. Nuotaika piknike buvo graži — visi buvo labai draugiški.

Piknike buvo pakankamai gert, valgyt ir viskas buvo veltui. Kitais žodžiais tariant, tai buvo duonkepių surengtas vasarinis bankietas surengtas duonkepyklų savininkų savo darbininkams, jų šeimoms ir draugams. Patarnavo prie baro ir prie stalų p. Narvidas, p. Pivarunas, p. Aleksa, p. Kavaliauskas ir kiti. Rodos, šie žymiausi šioj srity biznieriai turėtų sėdėti ir laukti kad kas jems patarnautų, o ten jie visiems patarnavo.

Esu dalyvavęs įvairių įvariau siuose piknikuose, bet tokiam pavyzdingame piknike dar man pirmu kartu pasitaikė dalyvauti ir gėrėtis taip turtigai ir tvarkiai paruaštame piknike. Vieno dalyko negaliu praleist nepri siminęs, tai kad šiame piknike buvo įvalias gert ir valgyt ir visi iki vėlumos vakaro gražiai ir taikiai linksminosi. Nekur nesimatė jokių šiurkštumų bei kokių negražių kalbų, kaip kituose piknikuose kad pasitaiko. Tas gali buti tik tokioje kulturingų žmonių šeimoje.

Apart valgių ir gėrimų buvo ir orchestra, prie kurios jaunimas galėjo smagiai pasišokti. Priek to buvo ir klasiškų šokių, kuriuos atliko dalis Jaunosios Birutės šokėjų grupės butent: p-lės Sally ir Albina Aleksiunaitės, Aldona Vaišviliutė, Eileen Masalskiutė, Stella Petkuniutė, Josephine Aleksiutė, Elena Vienažinskaitė, Aldona Zubavičiutė ir kitos trys mergaitės, kurių pavardžių nenugirdau. Šokėjos savo užduotis atliko labai gerai ir publikai begalo patiko, nes po kiekvieno numerio šokėjas palydėjo griausmingais aplodismentais.

Taigi žodžiu, piknikas buvo gražus ir smagus visais atžvilgiais ir Liet. Duonkepių draugijai priklauso didelis kreditas.

Rep.

SVARBIOS PASKAITOS

Vasaros pakaitros ir visi piknikai bei atostogos jau pasibaigė ir turėsime vėl grįžti miestus prie savo kasdieninių reikalų, taip kaip tas jurininkas grįžta prie savo laivo ir saugoja vairą, kad sekmingai kovotų su juros bangomis.

Taip ir musų gyvenimas panašus į to jurininko — nuolat siaučiant gyvenimo bangoms, turime kovoti ir buti tikrais jurininkais ir prie to turime rengtis, kad butume tvirti atsilaikyti.

Spalio 8-tą dieną, Sandaros svetainėj bus pradedama rengti moksliškos paskaitos iš mokslo srities, su paaiškinimais bei laisvomis diskusijomis. Paskaitos bus teikiamos per gabius prelegentus ir pritaikytos prie dienos klausimo. Taigi paskaitų mylėtojai nepraleiskite šios geros progos. Taipgi paraginkite ir savo draugus. **—Rep.**

IŠ LIETUVIŲ AERO KLIUBO SUSIRINKIMO.

Rugsėjo 3 d. š. m. šis kliubas laikė savo savaitinį susirinkimą. Reikia pasakyti, kad nariai nariai parodė didelį entuziazmą kliubo veikime.

Šiame susirinkime prisirašė prie kliubo sekanti nauji nariai: kapitonas Teodoras S. Turskis, Joe Balchunas ir p-lė Magdalena Stakus. Kapitonas Turskis pareiškė, jog turįs už garbę pristo ti prie šio kliubo, kurio tikslu yra organizuoti Amerikos lietuvius į vieną sąryšį pasekmingesniam veikimui aviacijos ir mechanikos srityje. Yra taipgi gar bė, tęsė kapt. Turskis, Amerikos lietuviams, kad jie neužmiršta savo tėvų gimtojo krašto, ir kad amerikiečiai lietuviai nesibijo drąsiai pareikšti, jog jie esą lietuviai.

Tarp kitų reikalų, kliubas nutarė surengti programą per kurią nors lietuvių radio stotį, pagerbimui Dariaus ir Girėno.

Šiame susirinkime taipgi paaiškėjo, kad greitu laiku bus nupirktas nuosavas lėktuvas, kad tuo paskatinti savo narius prie progreso aviacijos srityje.

Informacijai tų, kurie norėtų tapti kliubo nariais ir esantiems nariams — turime pranešti, kad sekantis Lietuvių Aero Kliubo susirinkimas bus ateinantį sekmadienį, Rugsėjo 10 d., Sandaros svetainėj, 814 W. 33rd St., 9:30 val. ryte.

A. Kiela,
L. A. Kliubo pirm.

MANO KELIONĖ Į RYTINES VALSTIJAS

Nedėldienis. Ponai Vitaičiai ir ponai Vinikai rengiasi važiuoti maudytis. Nors aš ir bandžiau atsikalbinėti, bet nieko negelbėjo — nepalieka ir manęs. Tuojaus surado man kostumą ir visi drauge nuvažiavome į pajurį. Tai buvo mano "debiutas" — pirmu kartu teko maudyti sūriam vandenyje. Iš pradžių aš net bijojau ir eit į vandenį. Dar norėjau atsisakinėti, kaip tuojaus atėjus dideliausia vilnis mane parbloškė ant žemės. Panašiios scenos pasikartodavo tankiai, nes tai buvo begalo didelės vilnys, kokių Michigan eže netenka sutikti.

Kiek pasimaudžius, tuojaus ponia Vinikienė pavaišino skaniais pietais. Papietavus ir pasiilsėjus, vėl atsirado noras eiti į vandenį, ir taip teko praleisti smagiai visą šventadienį.

Ant rytojaus, pirmadienis. Ponai Vitaičiai mane vežė parodyti New Yorką. Apėjome svar besnes krautuves ir kitas įdomesnes vietas ir, papietavę, nuėjome į "Tėvynės" buvainę. Ten p. Vitaitis ir p. Vinikas aprodė man visą raštinę, redakciją ir spaustuvę. Kas mane labiausiai nustebino, tai kuomet man pasakė, kad SLA. narių tuom tarpu yra užsimaldavusių—sergančių apie šeši šimtai. Manau sau,, jeigu vasaros metu yra tiek daug ligonių, tai kas bus, kuomet ateis žiema? Prie visų reikalų atlikimo, raštininkas turi ir 5 mergaites, kurios kas die na dirba. Niekados netikėjau, kad tiek daug darbininkų dirbtų SLA. pastogėje. Beje, spaustuvėje tuo metu spausdino "Tėvynę", tai vieną kopiją, viena puse atspausdinta ir viena balta, parsivežiau namo, kaipo suvenyrą, mano atsilankymo "Tėvynėje".

Taipgi, Brooklyne teko aplankyti ir Lietuvių svetainę. Šis namas priklauso vienam kliubui, rodos, Mindaugio kliubui. Ant pirmo aukšto yra svetainė parengimams, o ant antro yra įtaisytas baras, kur galima gauti ir alučio. Tuom pat kartu buvo paleisti visi kriaučiai iš darbo ir mačiau kaip visi, vyrai ir moterys, daro savo įstaigoje biznį. Kliubo užveizda p. Masiulis yra mandagus žmogus ir pilnai tinkąs tokiai viešai vietai.

Apžiurėję lietuvių įstaigą, vėliai važiavome į New Yorką, kur susitikome p. Vitaitį ir visi nuėjome į garsųjį Roxy teatrą. Koks tai puikus įtaisymas... kojos grimzda karpietuose ir visur gaubia įvairųs piešiniai ir veidro džiai. Pamatę judamus paveikslus, vėl einam pamatyti miestą nakties laiku. Miestas tiek ap šviestas, kad ir nakties laiku ga lima skaityti laikraščius gatvėje. Taipgi pastebėjau, kad vienoj vietoj ant antro aukšto bėga elektrikinės raidės — vėliausios žinios ir žmonės stovėdami skaito. Kuomet norėjau pažiurėti ar aukštas namas, tai net nusigandau — rodos namas ant mųs griuva. Chicagoje, rodos, tokių aukštų nesiranda.

Po to viso, ponas Vitaitis nusivedė mus visas tris (nes buvo ir jų dukrelė) ant vakarienės ir kol parvažiavom, jau buvo 1:30 val. ryto.

Ponai Vitaičiai labai puikiai gyvena — turi 6 kamb., apšyldomus. Vienas kambarys yra prirengtas praktikuoti jų dukre lei pianu ir poniai Vitaitienei dainuoti. Yra puiku, kuomet 11 metų dukrelė jau savo motinai gali akompanuoti. Iš to sprendžiant, galima sakyti, kad iš jos bus, laiku bėgant, gera pianistė. Ji taipgi mokinasi ir dainuoti.

Norėčiau dar pabriežti apie karių kapines. Panašių kapinių aš dar nebuvau mačiusi. Brooklyne, vienas blokas nuo pp. Vitaičių gyvenamos vietos randasi kareivių kapai, kuriais įdomavau. Taigi, p. Vitaitienė ir jos dukrelė nutarėm apsilankyti. Kapai randasi atkalnėj, prie didelės gatvės. Iš įeinamos pusės vieni medeliai susodinti ant kiekvieno kapo, su prikabintomis lentelėmis, ant kurių užrašyti jų vardai, iš kur paeina, kokiam pulke tarnavo, ir kada mirė. Pačius toliau, randasi daugybė ma žyčių, apie trijų pėdų, akmeninių paminklų, visi gražiai, lygiai sustatyti, taip, kad kaip nežiurai, visaip išeina eilėmis. Ant paminklų yra taip pat užrašyti vardai ir visos reikalingos datos. Ten mums beėsant, atvežė ir palaidojo vieną kariškį. Laidojant, kaipo pagerbimui bei atsisveikinimui — tris kartus iššovė ir tuomi laidojimo ceremonijos pasibaigė.

Aplinkui kapines iš visų pusių eina gražus bulvarai, visur apsodinta gražiais medžiais, kai po pagerbimui bei atminčiai mirusių kareivių ir aukštesniųjų karininkų. Vienoj pusėj randasi ežeras, iš kurio visam Brooklynui teikiamas vanduo. Ežeras yra gražiai aptvertas aukšta tvo ra ir nieko neprileidžiama. Vanduo atrodo švarus ir geras gėrimui, kaip ir Chicagoj.

Taigi, žodžiu sakant, aš savo kelionėj į rytus ir atgal, daug ką patyriau ir, tuo pačiu laiku, turėjau ir gerus laikus. Tas tai ir liudija, kad turių gerų draugų, kurie mane pasitiko ir gerokai pavaišino. Tokiais draugais yra ponai Klimavičiai, ponai Vinikai ir ponai Vitaičiai, kurių nuoširdumą ir vaišes aš labai įvertinu. Taigi, baigdama savo šį rašinį, tariu širdingiausią ačių visiems geriesiems savo draugams už suteiktą man tą visą malonumą ir stengsiuosi kada nors ir kaip nors jiems atsilyginti.

R. Mazeliauskienė.

TURIU TUOJ PARDUOTI

Stutz, 7 keleivių aukštos rušies automobilius. Geram stovyje, bėga kaip naujas. Parduosių ant lengvų išmokėjimų. Labai pigiai. Privatinis pardavėjas. Garadžius 2445 E. 74th St. Tel. Harrison 3006.

PIRKITE RADIO DABAR

PAKOL DAR YRA ŽEMOS KAINOS

PEOPLES Furniture Co. Krautuvėse

$15.00 NAUJOS MADOS MIDGET RADIOS PO
NAUJI CROSLEY RADIOS PO
$7.95
NAUJI PHILCO RADIOS PO
$17.50
NAUJI ZENITH RADIOS PO
$18.75
Labai platus pasirinkimas visokių kitokių standard padarymų radios įrengtų gražiausiuose naujuose kabinetuose.

PIRKITE DABAR IR TAUPYKITE

PEOPLES FURNITURE CO. Krautuvėse
2536-40 W. 63rd St.
Corner Maplewood Ave.
4179-85 Archer Ave.
Corner Richmond Street
Chicago, Ill.

TEL. CALUMET 3277
J. J. Hertmanavičius
814 West 33rd St.

APDRADŽIA (Inšiurina) namus, biznius, rakandus, stiklus, automobilius ir visokį kitą turtą. Aprupina viską, kas paliečia apdraudą.

PADARO pirkimo, pardavimo, maino ir visokius kitus notarialius raštus.

PATARNAUJA prie pirkimo, pardavimo ir mainymo namų ir kitų nuosavybių.

PRIGELBSTI prie suradimo paskolų ant namų.
Trisdešimts metų patyrimo tuose reikaluose — užtikrina gerą patarnavimą.

Dieninis ir Naktinis Patarnavimas
PAVLAVIČIA UNDERTAKING CO.
INCORPORATED
Pilnas Laidotuvių Patarnavimas $75 ir augš.
HENRY W. KECKER
Licensed Embalmer
3238 So. Halsted Street Chicago, Ill.
Tel. Victory 4088

TEL. REPUBLIC 8340
SENIAUSI LIETUVIŲ GRABORIAI CHICAGOJE
Čia pigesnės kainos, nes daugiau prityrimo.
Nežiurint kur gyvenate musų ypatiškas, ištikimas patarnavimas visuomet prieinamas už
NAUJĄ ŽEMESNĘ KAINĄ.
Kiekvienam pagrabui musų koplyčia su vargonais dykai. Nuliudimo valandoje nepamirškite mus pašaukti, REPUBLIC 8340. Musų patarnavimu busite patenkinti.
Juozapas Eudeikis ir Tevas
5340 SO. KEDZIE AVENUE
(Neturime sąryšių su firma tuo pačiu vardu)

GRABORIAI

J. J. Bagdonas
LADOTUVĖMS
patarnauja
MANDGIAI
SIMPATIŠKAI
ir
LABAI PIGIAI
Liudnoje valandoje pašaukite:
REPUBLIC 3100
2506 W. 63rd St.

Phone Lafayette 3572

J. Liulevicius
Graborius ir Balsamuotojas
Patarnauju Chicagoj ir apielinkės miestukuose.
Didelė graži Koplyčia pagrabams dykai.
4092 Archer Avenue, Chicago

Tel Yards 1138
Stanley P. Mažeika
LIETUVIS GRABORIUS

Automobilius galima gauti visokiems reikalams.
3319 Auburn Av., Chicago

ADVOKATAI

JOSEPH J GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Rez. 6515 So. Rockwell St.
Rel. Republic 9723

A. A. OLIS
ADVOKATAS
100 N. La Salle St., Room 2221
Telephone Randolph 0332
Val.: nuo 9 ryto iki 6 v. vak.
3241 South Halsted Street
Telephone Victory 0562
7—9 vak. apart Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios

REMKIME SAVUOSIUS

Gerbiami Sandariečiai ir "Sandaros" skaitytojai, ...remkime tuos biznierius ir profesionalus, kurie garsinasi "Sandaroje" nes mes tik vienas kitą remdami ir kooperuodami pergyvensim šią depresiją ir susilauksim geresnių laikų.

SANDAROS RED. ir ADM.

Pigus Butas

Padoriam žmogui, kuris prižiurėtų namą—kreipkitės pas

J. J. HERMANAVIČIŲ
814 West 33rd Street

Muzikos Mokytoja

Liet. p-lė Josephine Schultz

Duoda muzikos-Piano lekcijas prieinamomis sąlygomis ir reikalui esant — atvyksta į namus. Dėliai platesnių informacijų kreipkitės ypatiškai arba telefonu:

Miss Josephine Schultz
6738 So. Campbell Av. Chicago
Tel. Hemlock 4550

LIETUVIAI GYDYTOJAI
(Amerikos Liet. Daktarų Draugijos Nariai

Phone: Hemlock 7828
Dr. C. K. Kliauga
DENTISTAS
2420 West Marquette Road
Arti Western Ave.
Valandos:
Nuo 9:30 ryto iki 8 val. vak.

Tel. Republic 2266—Hemlock 2010
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
(Cor. Leavitt St.)
Val.: nuo 1 iki 3 ir nuo 7 iki 8 v. v.
Ned. ir Seredoms pagal sutartį.
Rez.: 6628 So. Richmond St.
Tel. Republic 7868.

Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Dr. Strikol'is
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone Victory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 South Halsted Street

Phone Grovehill 1595
Ofiso Valandos:
Nuo 9 iki 11 ryto; nuo 2 iki 4 p. p. ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
DR. A. L. YUŠKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2422 West Marquette Road
Cor. 67th St. ir Artesian Ave.
CHICAGO, ILL.
Šeštadieny ir Trečiadieny po piet pagal sutarima.

LIETUVIAI GYDYTOJAI

Phone Victory 7188
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Telefonai: Boulevard 5913
ir Boulevard 5914
DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 7 iki 9
Nedėliomis pagal sutartį
756 W. 35th Street
N. E. kampas 35th ir Halsted Street

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146

Valandos: Nuo 9 v. ryto iki 8 v. vak.
Dr. Karl Nurkat
(NURKAITIS)
Akiniai pritaikomi atsakančiai.
3514 So. Halsted Street

Tel. REPUBLIC 0098
Dr. A. J. Manikas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos:
Nuo 2 iki 5 val. diena ir
Nuo 7 iki 8 val. vak.
3008 West 59th Street